

C-656/23. sz. [Karaman]ⁱ ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. november 7.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Rechtbank Noord-Holland (Hollandia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. október 19.

Felperes:

B

Alperes:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Az alapeljárás tárgya

A jelen kérelem előterjesztésére egy azon kérdéssel kapcsolatos jogvita keretében kerül sor, hogy mikor válik hatályossá a menekültügyi eljárásban nemzetközi védelmet kérő menekült részére kiállítandó tartózkodási engedély.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk szerinti jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: eljárási irányelv) 6. cikkének, valamint a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a

ⁱ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

továbbiakban: elismerési irányelv) 13. cikkének és (21) preambulumbekzdésének értelmezése képezi.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A kérdést előterjesztő bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal útján a következő kérdések megválaszolását kéri a Bíróságtól:

- 1) Jelentőséggel bír-e a 2013/32/EU irányelv (eljárési irányelv) 6. cikke azon kérdés megválaszolása szempontjából, hogy mikor válik hatályossá a tartózkodási engedély?
- 2) Amennyiben igen: úgy kell-e értelmezni az eljárési irányelv 6. cikkét, hogy a tartózkodási engedély hatályosulása szempontjából a nemzetközi védelem iránti kérelem
 - előterjesztésének (az eljárési irányelv 6. cikke (1) bekezdésének első albekezdése) vagy
 - nyilvántartásba vételének (az eljárési irányelv 6. cikke (1) bekezdésének első albekezdése és 6. cikkének (5) bekezdése) vagy
 - benyújtásának (az eljárési irányelv 6. cikkének (2), (3) és (4) bekezdése)

napja a meghatározó?

- 3) Ha a kérelem előterjesztése nem meghatározó a tartózkodási engedély hatályosulása szempontjából, akkor ez hogyan viszonyul az elismerési irányelv ezen irányelv (21) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett 13. cikkéhez, amely szerint a menekült jogállás elismerése deklaratív jellegű?

Az uniós jog hivatkozott rendelkezései

2013/32/EU irányelv (eljárési irányelv): a 2. cikk b) és c) pontja, a 6. cikk (1)–(5) bekezdése, a 31. cikk (2) és (3) bekezdése;

2011/95/EU irányelv (elismerési irányelv): (21) preambulumbekzdés, 13. cikk, a 24. cikk (1) bekezdése;

a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv (családegyesítési irányelv)

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Algemene wet bestuursrecht (a közigazgatási eljárásról szóló általános törvény): az 1:3. cikk 3. bekezdése, 4:1. cikk, 4:4. cikk, a 4:5. cikk 1. bekezdésének a. pontja;

Vreemdelingenwet 2000 (a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény): 1. cikk, a 28. cikk 1. bekezdésének a. pontja, a 29. cikk 1. bekezdése, a 37. cikk 1. bekezdésének a. pontja, a 44. cikk 2. bekezdése;

Vreemdelingenbesluit 2000 (a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi rendelet): 3.107b. cikk, a 3.108. cikk 1. bekezdése, a 3.108c. cikk 1. bekezdése

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 B (a továbbiakban: felperes) egy menedékkérő, aki belépett Hollandia területére, és 2021. október 10-én bejelentkezett az Immigratie- en Naturalisatiedienst (bevándorlási és honosítási hatóság, Hollandia; a továbbiakban: IND) „Aanmeldcentrum Ter Apel”-nek is nevezett érkezési központjánál.
- 2 A felperes ennek során kifejezésre juttatta, hogy menedékjog iránti kérelmet kíván előterjeszteni. E kérelmet még ugyanazon a napon nyilvántartásba vették. Ezen időponttól kezdve a menedékkérő jogszerűen tartózkodik Hollandiában, (gondozási) ellátásokban részesül, és már nem fenyegeti a származási országába való kitoloncolás veszélye (a visszaküldés veszélye).
- 3 A Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (igazságügyi és biztonsági államtitkár, Hollandia; a továbbiakban: alperes) hatáskörébe tartozó IND 2021. október 20-án B rendelkezésére bocsátotta az M35-H kérelem formanyomtatványát, amelyet B még ugyanezen a napon aláírt, és amellyel benyújtotta a kérelmet.
- 4 2022. augusztus 26-i határozatával az alperes a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény 29. cikke 1. bekezdésének a. pontja alapján a kérelem hozzá történő beérkezésének napjától, azaz 2021. október 20-tól kezdődő hatállyal adott helyt a felperes által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelemnek.
- 5 A felperes jogorvoslati kérelmet terjesztett e határozattal szemben a Rechtbank Noord-Holland (észak-hollandiai bíróság, Hollandia), a kérdést előterjesztő bíróság elé, mert véleménye szerint a tartózkodási engedély hatályosulásának időpontjaként tévesen jelölték meg 2021. október 20-at, tehát a kérelem beérkezésének időpontját, 2021. október 10., tehát a felperes bejelentkezésének időpontja helyett.
- 6 A kérdést előterjesztő bíróság úgy határozott, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjeszt a Bíróság elé, mivel meg kívánja tudni, hogy az elismerési irányelv vagy az eljárási irányelv szabályozza-e, hogy a tagállamoknak a

menedékkérők tartózkodási engedélyének megadásakor hogyan kell meghatározniuk ezen engedély hatályosulásának időpontját.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 7 A **felperes** úgy véli, hogy a részére megadott tartózkodási engedélynek 2021. október 10-én kell hatályossá válnia, mert ezen a napon jelentette ki a holland hatóságok előtt, hogy nemzetközi védelmet kér. Ennélfogva a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény 44. cikkének 2. bekezdése értelmében vett menedékkjog iránti kérelem érkezett be hozzájuk.
- 8 Az a körülmény, hogy az alperes 2021. október 20-án lehetőséget adott neki az M35-H kérelem aláírására, nem jár azzal, hogy a kérelmezés időpontja 2021. október 10-ről október 20-ra tolódott volna: a tartózkodási engedély azon időponttól kezdődő hatállyal történő megadása, amikor teljesülnek az alperes által a kérelem előterjesztése tekintetében meghatározott eljárási követelmények, megkérdőjelezi a menekült jogállás deklaratív jellegét – amely a 2018. április 12-i A és S ítélet (C-550/16, EU:C:2018:248) és a 2022. augusztus 1-jei XC ítélet (C-279/20, EU:C:2022:618) szerint azt jelenti, hogy a menekültnek joga van a menekültként azon naptól kezdődően való elismeréshez, amikor a menekült jogállás elismerését kéri, és így menedékkjog iránti kérelemről van szó, amint a menedékkérő kinyilvánítja megfelelő igényét –, és összeegyeztethetetlen az elismerési irányelv 13. cikkével.
- 9 Az alperes ezenfelül megfosztja az eljárási irányelvet annak hatékony érvényesülésétől azáltal, hogy a tartózkodási engedély hatályosulását a holland hatóságok eljárásától teszi függővé. Az alperesnek ahhoz az időponthoz kell kötnie a tartózkodási engedély hatályosulását, amikor a menedékkjog iránti igény felismerhetően kifejezésre jutott, és a menedékkjog iránti kérelmet az eljárási irányelv 6. cikke értelmében „előterjesztették”.
- 10 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a menedékkjog iránti kérelem alakiságok nélkül „terjeszhető elő”, és „előterjesztése” nem függ alaki követelményektől. Ezen alaki követelményeket csak a menedékkjog iránti kérelem „benyújtásakor” kell betartani (2020. június 25-i VL ítélet, C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 93. pont; 2022. június 30-i M.A. ítélet, C-72/22 PPU, EU:C:2022:505, 57. pont).
- 11 A felperes másodlagosan arra hivatkozik, hogy tartózkodási engedélyének legkésőbb a menedékkjog iránti igény kinyilvánítását követő három munkanapon belül hatályossá kell válnia. Az eljárási irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szerint ugyanis a nemzetközi védelem iránti kérelem nyilvántartásba vételére a megfelelő kérelem „előterjesztését” követő három munkanapon belül sor kell, hogy kerüljön.
- 12 A külföldi személy ezenkívül nem tehető függővé a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok munkaterhétől vagy személyzeti helyzetétől.

- 13 Végül az „Aanmeldcentrum Ter Apel” gyakorlata eltér a schipholi érkezési központ gyakorlatától, mely utóbbi azonnal „nyilvántartásba veszi” a kérelmeket azok „előterjesztését” követően. Ez egyenlőtlenséghez vezet.
- 14 Az **alperes** úgy véli, hogy a menedékkérők tartózkodási engedélyének hatályosulására vonatkozó holland jogszabályi rendelkezések összeegyeztethetők az uniós joggal. A külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény 44. cikke szerint a kérelem csak szabályszerű benyújtását követően minősül beérkezettnek.
- 15 A felperes 2021. október 10-én alakiságok nélkül nyilvánította ki menedékjog iránti igényét. Még ugyanezen a napon sor került ezen igény nyilvántartásba vételére. 2021. október 20-án az aláírt kérelemmel az alaki feltételek is teljesültek, és megindult a menekültügyi eljárás.
- 16 Ez megfelel az elismerési irányelv 24. cikkének, amely szerint „közvetlenül” a nemzetközi védelem megadását követően tartózkodási engedélyt kell kiállítani. Különbég van tehát a deklaratív jellegű menekült jogállás és a nem ilyen jellegű tartózkodási engedély között. Az A és S ítélet, valamint az XC ítélet tehát nem alkalmazható a jelen esetben, mivel az elismerési irányelv 24. cikke kifejezetten szabályozza, hogy mikor kell kiállítani a tartózkodási engedélyt.
- 17 Amint az az eljárási irányelv 6. cikkéből kitűnik, a tagállamok különbséget tehetnek a menedékjog iránti kérelem előterjesztése és annak benyújtása között. Ezenkívül meghatározhatják a kérelem benyújtásának módját.
- 18 Jóllehet a felperes helyesen mutat rá arra, hogy egyes külföldi személyeknek hosszabb ideig kell várniuk a kérelem benyújtásának lehetőségére, mint másoknak, ez nem releváns, mivel Hollandiában minden menedékkérőként tartózkodási engedélyben részesülő külföldi személy az uniós jogban előírtnál kedvezőbb bánásmódban részesül jogszerű tartózkodása időtartamának számítása tekintetében.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 19 A nemzeti jogszabályi rendelkezések szerint a felperes azon naptól kezdődően jogosult menedékkérőként tartózkodási engedélyre, amikor az ilyen engedély iránti kérelem benyújtására vonatkozó valamennyi jogszabályi követelmény teljesül, míg az eljárási irányelv 6. cikke szerint különbséget kell tenni a nemzetközi védelem iránti kérelem „előterjesztése” és az ilyen kérelem „nyilvántartásba vétele”, valamint „benyújtása” között.
- 20 A jelen esetben a menedékjog iránti kérelmet már a kérelem előterjesztésének napján nyilvántartásba vették, de annak benyújtására csak később került sor. A kérdést előterjesztő bíróság azért fordul a Bírósághoz, mert nem egyértelmű számára, hogy a menedékkérők tartózkodási engedélye hatályosulásának időpontja szempontjából milyen jelentőséget kell tulajdonítani a kérelem „benyújtása” és „előterjesztése” fogalmának. A kérdést előterjesztő bíróság

véleménye szerint a nemzeti jogszabályi rendelkezések vagy a Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján nem adható egyértelmű válasz arra a kérdésre, hogy mit kell érteni a menedékkérők tartózkodási engedélyének hatályosulása alatt, és így nem egyértelmű, hogy a holland jog összeegyeztethető-e az uniós joggal.

- 21 Nem vitatott, hogy a menekült jogállás elismerése deklaratív aktus. Tekintettel azonban arra, hogy a felek ezzel kapcsolatban egymásnak ellentmondó álláspontokat képviselnek, felmerül a kérdés, hogy ez a deklaratív jelleg releváns-e a jelen esetben.

MUNKADOKUMENTUM